

Regeringens proposition

1984/85: 192

om ändringar i uppbördslagen;

beslutad den 28 mars 1985.

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

KJELL-OLOF FELDT

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att en arbetsgivare, som har överklagat ett beslut varigenom han ålagts betalningsskyldighet för arbetstagares skatt, skall kunna få anstånd med betalningen i avvaktan på att förvaltningsdomstolarna slutligt avgör ärendet.

Vidare föreslås att nuvarande regler i uppbördslagen om nedsättning av kvarskatteavgift till två procent skall tillämpas utan ansökningsförfarande och beaktas redan vid den ordinarie debiteringen av slutlig skatt. Det föreslås också en utvidgning av möjligheterna att erhålla nedsättning av kvarskatteavgiften till två procent.

Förslag läggs också fram om att slopa det särskilda skattepostgirokonto, centrala skattekontot, som i dag kan användas av den som inte vet till vilken länsstyrelse en skatteinbetalning skall göras.

Slutligen föreslås en mindre ändring av reglerna om utmätning av fordringar på skatt som skall återbetalas.

Förslag till

Lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272)

Härigenom föreskrivs i fråga om uppbördslagen (1953: 272)¹ dels att 27 § 3 och 4 mom., 48 § 4 mom., 52 §, 68 § 6 mom., anvisningarna till 41 § samt punkt 5 av anvisningarna till 45 § skall ha nedan angivna lydelse.

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 75 b §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 §

3 mom.² Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som skall gottskrivas honom enligt 2 mom., skall den skattskyldige betala en avgift (kvarskatteavgift) med åtta procent av det överskjutande beloppet, om detta uppgår till högst femtusen kronor, och i annat fall med tio procent.

3 mom. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som skall gottskrivas honom enligt 2 mom., skall den skattskyldige betala en avgift (kvarskatteavgift) med åtta procent av det överskjutande beloppet, om detta uppgår till högst femtusen kronor, och i annat fall med tio procent. *Om särskild beräkning i vissa fall föreskrivs i 4 mom.*

Avgiftsbelopp som understiger femtio kronor påförs ej. Vid bestämmande av procenttalet för avgiften och vid beräkning av avgiften gäller att i den slutliga skatten inte inräknas skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen (1956: 623);

att i den preliminära skatten inte inräknas sådan preliminär skatt som avses i 2 mom. 3 och som har betalats efter den 30 april året efter inkomståret;

att det belopp, som avgiften skall beräknas på, avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Andras debitering eller tillgodoräkning av preliminär skatt eller debiteras tillkommande skatt, görs ny beräkning av kvarskatteavgift. Avgiften bestäms därvid till belopp som skulle ha utgått, om beräkningen gjorts vid den årliga debiteringen av motsvarande slutliga skatt.

Bestämmelserna i denna lag om kvarstående och tillkommande skatt skall tillämpas på kvarskatteavgift om inte annat anges.

4 mom.³ Har skattskyldig, som har fått anstånd med självdeklarationen till någon dag efter den 30 april taxeringsåret, betalat in preliminär skatt för inkomståret efter den 30 april men senast den 30 juni

4 mom. Har skattskyldig, som har fått anstånd med självdeklarationen till någon dag efter den 30 april taxeringsåret, betalat in preliminär skatt för inkomståret efter den 30 april men senast den 30 juni

¹ Lagen omtryckt 1972: 75.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 771.

² Senaste lydelse 1981: 254.

³ Senaste lydelse 1981: 254.

Nuvarande lydelse

taxeringsåret, skall länsstyrelsen på ansökan av den skattskyldige nedsätta kvarskatteavgiften enligt följande.

Kvarskatteavgiften skall beräknas efter två procent på den del av det överskjutande beloppet enligt 3 mom. som täcks av den enligt första stycket inbetalade skatten. Avgiften i övrigt skall beräknas som om betalningen hade gjorts senast den 30 april taxeringsåret. I övrigt gäller bestämmelserna i 3 mom.

Ansökan skall ha kommit in till länsstyrelsen före utgången av året efter det då kvarskatteavgiften påfördes.

Föreslagen lydelse

taxeringsåret, skall kvarskatteavgiften beräknas efter två procent på den del av det överskjutande beloppet enligt 3 mom. som täcks av den inbetalade skatten. Avgiften i övrigt skall beräknas som om betalningen hade gjorts senast den 30 april taxeringsåret. I övrigt gäller bestämmelserna i 3 mom.

Har skattskyldig, som på grund av omständighet som utgör laga förfall inte har fullgjort sin deklara-tionsskyldighet senast den 30 april taxeringsåret, betalat in preliminär skatt för inkomståret efter den 30 april men senast den 30 juni taxeringsåret, skall länsstyrelsen på ansökan av den skattskyldige beräkna kvarskatteavgiften på sätt som anges i första stycket. Ansökan skall ha kommit in till länsstyrelsen före utgången av året efter det då kvarskatteavgiften påfördes.

48 §

4 mom.⁴ Skattskyldig, som avyttrat fastighet eller rörelse eller del av sådan tillgång eller aktie eller andel i bolag, vars aktier eller andelar vid tiden för avyttringen ägdes eller innehades på sätt som anges i 54 § femte stycket kommunalskattelagen, mot betalning under minst tre år, kan, om till följd härav hans till statlig inkomstskatt taxerade inkomst blivit mer än dubbelt så stor som medeltalet av hans motsvarande taxerade inkomster för närmast föregående tre beskattningsår, efter ansökan beviljas anstånd av lokal skattemyndighet med erläggande av kvarstående skatt för det taxeringsår, då försäljningen tagits till beskattning. Anstånd får avse högst två tredjedelar av den kvarstående skatten. Det belopp, för vilket anstånd medges, skall erläggas med halva beloppet före utgången av

4 mom. Skattskyldig, som avyttrat fastighet eller rörelse eller del av sådan tillgång eller aktie eller andel i bolag, vars aktier eller andelar vid tiden för avyttringen ägdes eller innehades på sätt som anges i 35 § 1 a mom. sjunde stycket a kommunalskattelagen (1928:370), mot betalning under minst tre år, kan, om till följd härav hans till statlig inkomstskatt taxerade inkomst blivit mer än dubbelt så stor som medeltalet av hans motsvarande taxerade inkomster för närmast föregående tre beskattningsår, efter ansökan beviljas anstånd av lokal skattemyndighet med erläggande av kvarstående skatt för det taxeringsår, då försäljningen tagits till beskattning. Anstånd får avse högst två tredjedelar av den kvarstående skatten. Det belopp, för vilket anstånd medges, skall erläggas med

⁴ Senaste lydelse 1976: 347.

Nuvarande lydelse

april månad under ett vart av de två år, som följer närmast efter det år, då den kvarstående skatten enligt debiteringen skolat erläggas.

Har avyttringen föranlett debitering av tillkommande skatt, får anstånd medges efter motsvarande grunder.

Föreslagen lydelse

halva beloppet före utgången av april månad under ett vart av de två år, som följer närmast efter det år, då den kvarstående skatten enligt debiteringen skolat erläggas.

(Se vidare anvisningarna).

52 §⁵

Skatt, som har innehållits genom skatteavdrag, skall betalas genom insättning på skattepostgirokonto hos länsstyrelsen i det län där arbetsgivaren är registrerad för inbetalning och redovisning av arbetstagares skatt. Är arbetsgivaren ej registrerad, skall skatten betalas till länsstyrelsen i det län där arbetsgivaren är bosatt.

Sådan preliminär A-skatt eller kvarstående skatt, som ej har innehållits genom skatteavdrag, preliminär B-skatt samt tillkommande skatt skall betalas genom insättning på skattepostgirokonto hos den länsstyrelse till vilken skatten skall betalas enligt skattsedel.

Insättning enligt första eller andra stycket kan göras också genom inbetalning hos de banker, med vilka regeringen har träffat avtal därom.

Om arbetsgivare eller skattskyldig ej vet till vilken länsstyrelse inbetalning skall göras, skall skatten sättas in på *ett särskilt skattepostgirokonto (centrala skattekontot)*.

Om arbetsgivare eller skattskyldig ej vet till vilken länsstyrelse inbetalning skall göras, skall skatten sättas in på *skattepostgirokonto hos länsstyrelsen i det län där arbetsgivaren respektive den skattskyldige är bosatt*.

Betalas skatt genom girering från postgirokonto, skall skatten anses vara inbetald den dag då gireringshandlingarna kom in till postanstalt. Statlig myndighet, som använder det centrala redovisningssystemet (system S) för betalning av skatt, skall anses ha betalt den dag då uppdrag att betala skatten sändes till redovisningscentral i systemet.

Inbetalning av skatt sker kostnadsfritt.

68 §

*6 mom.*⁶ Fordran på skatt eller ränta, som skall återbetalas enligt denna lag, må ej överlåtas särskilt, innan beloppet kan lyftas.

Utan hinder av vad som sägs i första stycket *må utmätning av fordran som avses där äga rum. Fordran enligt 1 mom. första stycket och ränta på sådan fordran må dock ej utmätas förrän länsstyrelsens skriftliga uppgifter om skattskyldiga, som tillgodoförts så-*

Utan hinder av vad som sägs i första stycket *får där avsedd fordran utmätas. Fordran på överskjutande preliminär skatt, som avses i 1 mom. första stycket, och på ö-skatteränta får dock utmätas först i samband med att kronofogdemyndighet vid den årliga debiteringen*

⁵ Senaste lydelse 1979: 489.

⁶ Senaste lydelse 1981: 839.

Nuvarande lydelse

dan fordran, har kommit kronofogdemyndighet till handa. Sedan kronofogdemyndigheten återsänt uppgifterna till länsstyrelsen, må ej heller sådan fordran utmätas innan beloppet kan lyftas. I enskilt mål må fordran av sistnämnda slag ej utmätas efter ansökan som gjorts senare än den 1 september under taxeringsåret.

Bestämmelserna i 5 kap. 1–3 §§ utsökningsbalken äga icke tillämpning vid utmätning av fordran som avses i första stycket. I enskilt mål skall dock undantagas ett belopp om femhundra kronor utom i mål om vad enskild har att utgiva enligt lagen om socialhjälp eller barnavårdslagen eller på grund av underhållsskyldighet enligt giftermålsbalken, föräldrabalken eller annan lag.

Utmätning i enskilt mål må icke ske utan att åtgärden kan beräknas inbringa sökanden något utöver vad som fordras för att täcka kostnaderna för utmätningen.

Föreslagen lydelse

av slutlig skatt bereds tillfälle att ta sådana fordringar i anspråk enligt lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter. I enskilt mål får fordringar av sistnämnda slag inte utmätas efter ansökan som gjorts senare än den 1 september under taxeringsåret.

75 b §

Har en arbetsgivare hos allmän förvaltningsdomstol överklagat ett beslut om betalningsskyldighet enligt 75 § får länsstyrelsen om det finns synnerliga skäl medge anstånd helt eller delvis med betalningen. Anstånd får beviljas att gälla längst intill dess tre månader förflutit från dagen för förvaltningsdomstolens avgörande i saken. Länsstyrelsen får som villkor för anstånd föreskriva att säkerhet skall ställas.

Den som fått anstånd skall betala ränta för den del av skattebeloppet för vilken betalningsskyldighet kvarstår vid anståndstidens utgång. Vid beräkningen av räntan gäller 49 § 4 mom. i tillämpliga delar.

Anvisningartill 41 §⁷

Då befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag för preliminär A-skatt medgives på grund av existensminimum, har den lo-

Då befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag för preliminär A-skatt medgives på grund av existensminimum, har den lo-

⁷ Senaste lydelse 1976: 89.

Nuvarande lydelse

kala skattemyndigheten att dels med ledning av bestämmelserna i 50 § 2 mom. kommunalskattelagen och anvisningarna till nämnda paragraf ange den skattskyldiges existensminimum dels ock förordna efter vilka grunder skatteavdrag skall verkställas. Beräknas den skattskyldiges inkomster understiga existensminimum, kan förordnande meddelas antingen att skatteavdrag över huvud taget icke skall verkställas eller att skatteavdrag icke skall verkställas, såvida icke inkomsten hos huvudarbetsgivaren överstiger visst angivet belopp. Kan det antagas, att inkomsterna överstiga existensminimum, bör förordnas, att vid varje avlöningstillfälle visst angivet belopp alltid skall förbehållas den skattskyldige, så att för skatteavdrag får tagas i anspråk allenast vad av lönen överskjuter det förbehållna beloppet. Det belopp, som sålunda skall förbehållas den skattskyldige, bör som regel motsvara fastställt existensminimum minskat med de inkomster, den skattskyldige kan åtnjuta från annan än huvudarbetsgivaren. Det förbehållna beloppet kan dock ökas med belopp motsvarande dels sådana utgifter, som äro nödvändiga för förvärvande av den löneinkomst, varom fråga är, och som äro avdragsgilla vid taxering, t. ex. avgifter, som den skattskyldige har att erlägga för sådan pensionsförsäkring eller sjuk- eller olycksfallsförsäkring, som tagits i samband med tjänst, eller avgifter, som den skattskyldige i samband med tjänsten har att erlägga för egen eller efterlevandes pensionering annorledes än genom försäkring, eller kostnader för resor till och från arbetet, dels ock tillfälliga utgifter av ofrånkomlig natur, som den skattskyldige må hava att vidkännas och som icke kunna beaktas vid fastställande av existens-

Föreslagen lydelse

kala skattemyndigheten att dels med ledning av bestämmelserna i 50 § 2 mom. kommunalskattelagen och anvisningarna till nämnda paragraf ange den skattskyldiges existensminimum dels ock förordna efter vilka grunder skatteavdrag skall verkställas. Beräknas den skattskyldiges inkomster understiga existensminimum, kan förordnande meddelas antingen att skatteavdrag över huvud taget icke skall verkställas eller att skatteavdrag icke skall verkställas, såvida icke inkomsten hos huvudarbetsgivaren överstiger visst angivet belopp. Kan det antagas, att inkomsterna överstiga existensminimum, bör förordnas, att vid varje avlöningstillfälle visst angivet belopp alltid skall förbehållas den skattskyldige, så att för skatteavdrag får tagas i anspråk allenast vad av lönen överskjuter det förbehållna beloppet. Det belopp, som sålunda skall förbehållas den skattskyldige, bör som regel motsvara fastställt existensminimum minskat med de inkomster, den skattskyldige kan åtnjuta från annan än huvudarbetsgivaren. Det förbehållna beloppet kan dock ökas med belopp motsvarande dels sådana utgifter, som äro nödvändiga för förvärvande av den löneinkomst, varom fråga är, och som äro avdragsgilla vid taxering, t. ex. avgifter, som den skattskyldige har att erlägga för sådan pensionsförsäkring eller sjuk- eller olycksfallsförsäkring, som tagits i samband med tjänst, eller avgifter, som den skattskyldige i samband med tjänsten har att erlägga för egen eller efterlevandes pensionering annorledes än genom försäkring, eller kostnader för resor till och från arbetet, dels ock tillfälliga utgifter av ofrånkomlig natur, som den skattskyldige må hava att vidkännas och som icke kunna beaktas vid fastställande av existens-

Nuvarande lydelse

minimibeloppet. I förekommande fall äger den lokala skattemyndigheten vidare – för att förhindra att den skattskyldige vid stigande inkomst skall nödgas avstå hela inkomstökningen till skatt – förordna, att om den skattskyldiges inkomst hos huvudarbetsgivaren stiger utöver det förbehållna beloppet skatteavdrag må, intill den gräns där skatten kan uttagas till fullo, verkställas högst med belopp motsvarande viss angiven kvotdel av inkomstökningen. Har kronofogdemyndigheten lämnat under rättelse enligt 51 § andra stycket utskökningskungörelsen (1971:1098) bör den lokala skattemyndigheten vid prövning av frågan om befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag för preliminär A-skatt på grund av existensminimum icke avvika från det av kronofogdemyndigheten fastställda förbehållsbeloppet, såvida icke nya omständigheter framkommit. En sådan omständighet föreligger exempelvis när den skattskyldige äger tillgångar, som kronofogdemyndigheten icke haft kännedom om.

Skatteavdrag för *kvarstående skatt* må såsom framgår av 42 § icke verkställas förrän skatteavdrag för preliminär skatt till fullo verkställts. Vid nedsättning av skatteavdraget för *kvarstående skatt* på grund av existensminimum bör den lokala skattemyndigheten därför taga hänsyn till dels den skattskyldiges existensminimum och dels den preliminära skatt den skattskyldige har att erlägga. Då särskilda skäl göra det påkallat, äger den lokala skattemyndigheten *dels* i erforderlig mån höja det belopp, som enligt vad nyss sagts skall förbehållas den skattskyldige, *dels ock* förordna, att vid inkomstökning utöver det förbehållna beloppet skatteavdrag må verkställas högst med belopp motsvarande viss angiven kvotdel av inkomstökningen. I fråga om skattskyldig som är försatt i konkurs skall efter ansökan av den skattskyldige eller konkursboet tagas hänsyn även till vad den skattskyldige har att avstå till konkursboet av sin lön.

till 45 §

5. Har skattskyldig under inkomståret, innan beslutet om jämkning meddelats, erlagt högre preliminär skatt än han rätteligen bort göra, skall den för mycket in-

Föreslagna lydelse

minimibeloppet. I förekommande fall äger den lokala skattemyndigheten vidare – för att förhindra att den skattskyldige vid stigande inkomst skall nödgas avstå hela inkomstökningen till skatt – förordna, att om den skattskyldiges inkomst hos huvudarbetsgivaren stiger utöver det förbehållna beloppet skatteavdrag må, intill den gräns där skatten kan uttagas till fullo, verkställas högst med belopp motsvarande viss angiven kvotdel av inkomstökningen. Har kronofogdemyndigheten lämnat under rättelse enligt 14 kap. 7 § utskökningsförordningen (1981:981) bör den lokala skattemyndigheten vid prövning av frågan om befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag för preliminär A-skatt på grund av existensminimum icke avvika från det av kronofogdemyndigheten fastställda förbehållsbeloppet, såvida icke nya omständigheter framkommit. En sådan omständighet föreligger exempelvis när den skattskyldige äger tillgångar, som kronofogdemyndigheten icke haft kännedom om.

5. Har skattskyldig under inkomståret, innan beslutet om jämkning meddelats, erlagt högre preliminär skatt än han rätteligen bort göra, skall den för mycket in-

Nuvarande lydelse

betalda skatten icke restitueras. I stället skall den preliminära skatt, som skall erläggas efter beslutet om jämkning, i motsvarande mån reduceras, så att den sammanlagda preliminärskatten kommer att uppgå till belopp, som beräknas böra utgå för inkomståret. Fall *kanna* förekomma – *sådana torde inträffa i synnerhet* vid jämkning under senare delen av inkomståret – då preliminärskatten *nedsetts* med så stort belopp att, trots *det* den skattskyldige helt befriats från att *erlägga dylik* skatt under återstående *uppbördsterminer under uppbördsåret*, han *likväl för inkomståret* inbetalt högre skatt än han kan *antas* *hava* rätteligen bort göra.

Uppgår det för mycket inbetalda beloppet till minst en femtedel av den slutliga skatt, som kan beräknas komma att utgå, dock till minst *ett hundra kronor*, *äger skattskyldig återbekomma* det för mycket inbetalda beloppet utan avvaktan *å* debitering av den slutliga skatten. Äro särskilda förhållanden för handen – fråga är t. ex. om nedsatt skatteförmåga eller om ett särskilt stort skattebelopp – kan myndigheten, även om det angivna villkoret icke är uppfyllt, medgiva att det för mycket erlagda beloppet återbetalas till den skattskyldige.

Föreslagen lydelse

betalda skatten icke restitueras. I stället skall den preliminära skatt som skall erläggas efter beslutet om jämkning i motsvarande mån reduceras, så att den sammanlagda preliminärskatten kommer att uppgå till belopp, som beräknas böra utgå för inkomståret. Fall *kan* förekomma, *särskilt* vid jämkning under senare delen av inkomståret, då preliminärskatten *nedsetts* med så stort belopp att den skattskyldige, trots *att han* helt befriats från att *betala sådan* skatt under återstående *uppbörds*månader, *ändå har* inbetalt högre skatt än han kan *antas ha* rätteligen bort göra.

Uppgår det för mycket inbetalda beloppet till minst en femtedel av den slutliga skatt, som kan beräknas komma att utgå, dock till minst *500 kronor*, *har den skattskyldige rätt att få tillbaka* det för mycket inbetalda beloppet utan avvaktan *på* debitering av den slutliga skatten. Äro särskilda förhållanden för handen – fråga är t. ex. om nedsatt skatteförmåga eller om ett särskilt stort skattebelopp – kan myndigheten, även om det angivna villkoret icke är uppfyllt, medgiva att det för mycket erlagda beloppet återbetalas till den skattskyldige.

Denna lag träder i kraft, i fråga om 68 § 6 mom. den 1 september 1985, och i övrigt två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den kommit ut från trycket i Svensk författningssamling. Äldre bestämmelser i 27 § 4 mom. gäller dock fortfarande i fråga om kvarskatteavgift, som avser skatt på grund av 1985 eller tidigare års taxering samt på grund av eftertaxering för år 1985 eller tidigare år, om inte fråga är om nedsättning på grund av omständighet som utgör laga förfall.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1985-03-28

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden Lundkvist, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Boström, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, Holmberg, Thunborg, Wickbom

Föredragande: statsrådet Feldt

Proposition om ändringar i uppbördslagen

1 Inledning

Jag kommer i det följande att lägga fram förslag om vissa smärre ändringar i uppbördslagen (1953:272), UBL. Det första förslaget gäller införandet av regler som gör det möjligt för en arbetsgivare som överklagat ett beslut om betalningsskyldighet för arbetstagares skatt att få betalningsansstånd i avvaktan på att frågan slutligt avgörs av förvaltningsdomstolarna. Frågan om sådant betalningsansstånd har under senare tid aktualiserats bl. a. med anledning av ett av massmedia uppmärksammat fall i Göteborg. Socialavgiftsutredningen (S 1981:04) har nyligen i betänkandet (Ds S 1985:01) Företagarregistrering – klarare regler för socialavgifter föreslagit att UBL skall kompletteras med regler i detta avseende. Jag tar också upp tre skrivelser från riksskatteverket (RSV).

Den första skrivelsen av den 9 maj 1984 gäller automatisk nedsättning av kvarskatteavgift, dvs. att den som är berättigad att få avgiften nedsatt till två procent inte längre skall behöva ansöka härom.

Den andra skrivelsen av den 29 november 1984 gäller slopande av det centrala skattekontot.

Den tredje skrivelsen av den 26 februari 1985 gäller ändring av bestämmelserna om utmätning av fordran på skatt som skall återbetalas.

Härutöver föreslås vissa redaktionella ändringar i UBL.

2 Betalningsanstånd för arbetsgivare i fråga om arbets- tagares skatt

Mitt förslag: En arbetsgivare, som har överklagat ett beslut varigenom han ålagts betalningsskyldighet för arbetstagares skatt, skall kunna få anstånd med betalningen i avvaktan på att förvaltningsdomstolarna slutligt avgör ärendet.

Skälen för mitt förslag: Arbetsgivarnas redovisning och inbetalning av källskatt och arbetsgivaravgifter har fr. o. m. innevarande år samordnats i ett gemensamt uppbördssystem. Såvitt gäller arbetsgivaravgifterna finns föreskrifter om detta i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare (USAL). Denna lag har konstruerats från utgångspunkten att de för källskatten och arbetsgivaravgifterna gemensamma uppbördsreglerna så långt möjligt skall finnas i UBL och göras tillämpliga genom hänvisningar i USAL. I USAL finns å andra sidan bestämmelser som inte har någon motsvarighet i UBL. En sådan bestämmelse är föreskriften i 54 § om anstånd med betalning av arbetsgivaravgifter.

Enligt denna föreskrift får länsstyrelsen om det finns synnerliga skäl medge anstånd för en arbetsgivare som hos förvaltningsdomstol har överklagat ett beslut om betalningsskyldighet för arbetsgivaravgifter. Anståndet, som kan avse hela eller en del av beloppet, får beviljas att gälla längst intill tre månader från dagen för förvaltningsdomstolens avgörande. Som villkor för anstånd får länsstyrelsen föreskriva att säkerhet skall ställas. Länsstyrelsens beslut får inte överklagas. En arbetsgivare som får anstånd är skyldig att betala ränta för den del av avgiftsbeloppet för vilken betalningsskyldighet kvarstår vid anståndstidens utgång.

Socialavgiftsutredningen har i sitt nyligen avlämnade betänkande (Ds S 1985:01) Företagarregistrering – klarare regler för socialavgifter pekat på denna bristande överensstämmelse i det samordnade uppbördssystemet mellan USAL:s och UBL:s regler och föreslagit att UBL kompletteras med anståndsbestämmelser i enlighet med vad som gäller i fråga om arbetsgivaravgifterna.

Det är enligt min mening angeläget att det snarast öppnas möjlighet för arbetsgivare att få betalningsanstånd när ett beslut om betalningsskyldighet för arbetstagares skatt överklagas. Eftersom det här endast är fråga om att införa bestämmelser i UBL som helt motsvarar sådana anståndsregler som bl. a. varit föremål för lagrådets granskning, förordar jag att en lagstiftning i enlighet med utredningens förslag genomförs redan nu. Jag föreslår sålunda att bestämmelser om anstånd motsvarande dem som finns i 54 § USAL införs i UBL i en ny paragraf, 75 b §.

Det kan till sist nämnas att de föreslagna bestämmelserna om anstånd

inte bara blir tillämpliga på arbetsgivare som åläggs betalningsskyldighet efter lagens ikraftträdande. Det blir även möjligt att ge anstånd åt arbetsgivare som ålagts betalningsskyldighet tidigare, men inte ännu fått sina besvär hos förvaltningsdomstol slutligt prövade.

3 Automatisk nedsättning av kvarskatteavgift

Mitt förslag: Den som i dag är berättigad att få kvarskatteavgiften nedsatt till två procent skall inte längre behöva ansöka om det, utan nedsättningen skall ske automatiskt och beaktas redan vid den ordinarie debiteringen av slutlig skatt. Detta gäller skattskyldiga som har fått anstånd med deklarationen till någon dag efter den 30 april och gjort fyllnadsinbetalning under tiden maj–juni. Vidare utvidgas möjligheten att få kvarskatteavgiften nedsatt till att omfatta även den som på grund av omständighet som utgör laga förfall inte fullgör sin deklarationsskyldighet senast den 30 april taxeringsåret men gör fyllnadsinbetalning under tiden maj–juni.

RSV:s förslag: Överensstämmer i princip med mitt.

Skälen för mitt förslag: Den som har fått anstånd med att lämna självdeklaration till någon dag efter den 30 april och gjort fyllnadsinbetalning under tiden maj–juni har enligt 27 § 4 mom. UBL en ovillkorlig rätt till nedsättning av kvarskatteavgiften till två procent. För detta krävs dock en ansökan från den skattskyldige. Ansökan kan behandlas av länsstyrelsen först efter det att slutskattsedel utfärdats. Vid lagrummets tillkomst förutskickades att det skulle bli möjligt att bygga in sådana registreringar i ADB-systemet att förutsättningarna i lagrummet kan beaktas vid avgiftspåföringen i samband med debiteringen av slutlig skatt (prop. 1980/81: 110 s. 10). Detta har nu blivit möjligt enligt vad som framgår av en skrivelse från RSV. Genom att använda datatekniken slipper man ansökningsförfarandet och dessutom minskas arbetsbelastningen främst för länsstyrelsernas upp-
bördsenheter.

En av förutsättningarna för att enligt 27 § 4 mom. UBL få nedsättning av kvarskatteavgiften är att den skattskyldige har fått anstånd med självdeklarationen till någon dag efter den 30 april taxeringsåret. Den som – utan att ha fått anstånd – på grund av sjukdom eller annan omständighet som utgör laga förfall inte lämnar sin deklaration före den 1 maj men som gör fyllnadsinbetalning under tiden maj–juni taxeringsåret omfattas alltså inte av bestämmelsen. Enligt min mening bör även dessa skattskyldiga ha möjlighet att få nedsättning av kvarskatteavgiften till två procent. I dessa fall finns emellertid inte någon möjlighet att genomföra nedsättningen utan

ett ansökningsförfarande. Med laga förfall avses här vad som anges i 32 kap. 8 § rättegångsbalken.

Förslaget förutsätter ändringar i 27 § 3 och 4 mom. UBL.

4 Slopande av det centrala skattekontot

Mitt förslag: Skattskyldig eller arbetsgivare som inte vet till vilken länsstyrelse en viss skatteinbetalning skall göras skall betala in pengarna till länsstyrelsen i det län där han är bosatt i stället för att som f. n. sätta in dem på ett särskilt skattepostgirokonto (centrala skattekontot).

RSV:s förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt.

Skälen för mitt förslag: Inbetalning av skatt och arbetsgivaravgifter skall enligt UBL och USAL göras till länsstyrelsernas skattepostgirokonton. En arbetsgivare skall betala in skatten till länsstyrelsen i det län där han är registrerad för inbetalning och redovisning av arbetstagares skatt eller, om han inte är registrerad, till länsstyrelsen i det län där han är bosatt. För skattskyldig gäller att skatten skall betalas in på skattepostgirokonto hos den länsstyrelse som anges på skattsedeln. Dessutom finns en kompletterande regel för de fall då en arbetsgivare eller skattskyldig inte vet till vilken länsstyrelse inbetalning skall ske. I sådana fall skall inbetalningen göras på ett särskilt skattepostgirokonto (centrala skattekontot).

Inbetalningar till det centrala skattekontot görs i mycket begränsad utsträckning och kontot har i praktiken spelat ut sin roll. En skatteinbetalning kan nämligen numera göras till vilket skattepostgirokonto som helst och ändå bli rätt bokförd. Möjligheterna att göra inbetalning till det centrala skattekontot medför å andra sidan ett onödigt arbete för både postgirot och länsstyrelserna.

RSV har med hänvisning till här angivna förhållanden föreslagit att bestämmelserna om det centrala skattekontot slopas. Jag biträder verkets förslag. Med tanke på de övriga betalningsbestämmelsernas utformning bör dock föreskriften om det centrala skattekontot lämpligen ersättas med en bestämmelse om att den som inte vet till vilken länsstyrelse inbetalning skall ske skall sätta in skatten eller avgifterna på skattepostgirokonto hos länsstyrelsen i det län där han är bosatt. Bestämmelser om det centrala skattekontot finns i 52 § fjärde stycket UBL. Detta stycke har ändrats i enlighet med mitt förslag.

5 Utmätning av fordran på skatt som skall återbetalas

Mitt förslag: Utmätning av fordringar på överskjutande preliminär skatt får enligt nuvarande regler ske bara under en begränsad tid, nämligen under den tid kronofogdemyndigheten har tillgång till länsstyrelsens skriftliga uppgifter om skattskyldiga med sådana fordringar. Enligt förslaget ändras den nuvarande tidsbegränsningen så att utmätning blir förbjuden endast under tiden fram till dess att kronofogdemyndigheten bereds tillfälle att ta fordringarna i anspråk enligt lagen (1985: 146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter. Vad gäller utmätning av fordran på återbetalning av för mycket innehållen kvarstående skatt avskaffas nuvarande tidsbegränsningar helt.

RSV:s förslag: Vad gäller utmätning av fordran på överskjutande preliminär skatt inskränks den nuvarande tidsbegränsningen så att utmätning, innan fordringsbeloppet kan lyftas, endast får ske vid viss tidpunkt som bestäms av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer. Vad gäller utmätning av fordran på återbetalning av för mycket innehållen kvarstående skatt överensstämmer RSV:s förslag med mitt.

Bakgrunden till mitt förslag: Enligt 68 § 6 mom. första stycket UBL får fordran på skatt eller ränta, som skall återbetalas enligt UBL, inte överlätas särskilt innan beloppet kan lyftas av den återbetalningsberättigade. Enligt momentets andra stycke får dock en sådan fordran trots detta utmätas. Vad gäller fordran på överskjutande preliminär skatt, som avses i 1 mom. första stycket, ö-skatteränta och för mycket innehållen kvarstående skatt gäller dock den begränsningen att utmätning inte får ske förrän länsstyrelsens skriftliga uppgifter om skattskyldiga, som tillgodoförts sådan fordran, har kommit kronofogdemyndigheten till handa och inte heller efter det att kronofogdemyndigheten återsänt uppgifterna till länsstyrelsen. Innan beloppet kan lyftas får utmätning av nyssnämnda fordringar således bara göras under en begränsad tid, nämligen under den tid som kronofogdemyndigheten har tillgång till länsstyrelsens skriftliga uppgifter om skattskyldiga som tillgodoförts fordringar av ifrågavarande slag. Denna tidsbegränsning har gällt sedan den 1 juli 1969 (SFS 1969: 238). Dessförinnan var utmätning tillåten under tiden efter det att kronofogdemyndigheten återsänt uppgifterna till länsstyrelsen. Ändringen föranleddes enligt prop. 1969: 51 (s. 51 f) av att det ADB-system för debitering av skatt som tagits i bruk medförde stora praktiska olägenheter för utmätning av överskjutande preliminär skatt efter den tidpunkt då kronofogdemyndigheten sänt meddelande till länsstyrelsen om vilka skattskyldiga som hade restförd skatt.

I 68 § 6 mom. andra stycket UBL finns också en bestämmelse, enligt vilken nyssnämnda fordringar inte får utmätas i enskilt mål efter ansökan som gjorts senare än den 1 september under taxeringsåret. I fråga om utmätning av andra fordringar på skatt eller ränta som skall återbetalas enligt UBL gäller varken denna tidsfrist eller den nyss beskrivna tidsbegränsningen.

Skälen för mitt förslag: Samtliga kronofogdemyndigheter är numera anslutna till exekutionsväsendets ADB-system (utsökningsregistret). De skriftliga uppgifter som anges i 68 § 6 mom. andra stycket UBL har därför kunnat ersättas med magnetbandsuppgifter. Kronofogdemyndigheterna får således inte längre några sådana skriftliga uppgifter som avses i lagrummet. Lagtexten bör därför anpassas till detta. Enligt RSV:s förslag bör detta ske på så sätt att i lagen anges att utmätning endast får ske vid viss tidpunkt som bestäms av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Enligt min mening är det emellertid inte lämpligt att tillskapa en lagreglering som varje år måste kompletteras med närmare föreskrifter om den avsedda tidpunkten då utmätning skall få ske. En sådan reglering framstår inte heller som nödvändig. Det väsentliga är enligt min mening att det av lagen framgår att fordran av ifrågavarande slag inte får utmätas förrän i anslutning till den maskinella bearbetningen av skattesystemets magnetband med uppgifter om gäldenärer med överskjutande skatt. Ett av syftena med denna bearbetning har hittills varit att genomföra s. k. kvittning enligt 68 § 4 mom. UBL. Denna kvittning kommer under hösten 1985 att ersättas av avräkning enligt den nyligen antagna lagen (1985: 146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter (AL). Av 4 § AL följer att kronofogdemyndigheten skall beredas tillfälle att göra avräkning bl. a. från fordran på överskjutande preliminär skatt och på ö-skatteränta. Avsikten är att detta skall ske genom sådan maskinell bearbetning som hittills använts vid kvittning. Eftersom avräkning har företrädde framför utmätning, föreslår jag att 68 § 6 mom. andra stycket UBL ändras på så sätt att det anges att ifrågavarande fordringar får utmätas först i samband med att kronofogdemyndigheten bereds tillfälle att ta fordringarna i anspråk enligt AL.

Mitt förslag innebär att utmätning kommer att få ske under tiden efter den maskinella bearbetningen och fram till dess beloppet kan lyftas. Det finns ingen anledning att anta att detta kommer att medföra några nämnvärda praktiska olägenheter. För det första kommer utmätning i enskilda mål inte att bli aktuell under denna tid. I sådana mål kan utmätning nämligen endast komma i fråga på grund av ansökan som gjorts senast den 1 september under taxeringsåret och alla ansökningar som då gjorts kommer att behandlas vid den maskinella bearbetningen. För det andra medför AL att utmätning av fordran på överskjutande preliminär skatt och på ö-skatteränta endast sällan kommer att aktualiseras i allmänna mål. Enligt

AL skall nämligen så gott som alla slags fordringar i allmänt mål i stället avräknas mot gäldenärens fordran på överskjutande preliminär skatt.

Vad som enligt 68 § 6 mom. andra stycket UBL gäller i fråga om utmätning av fordran på överskjutande preliminär skatt gäller f. n. också i fråga om utmätning av fordran på återbetalning av för mycket innehållen kvarstående skatt. Utmätning av fordran av sistnämnda slag får således endast ske under den tid då kronofogdemyndigheten har tillgång till länsstyrelsens skriftliga uppgifter om skattskyldiga som tillgodoförts sådan fordran. I enskilt mål får sådan fordran inte heller utmätas om ansökan gjorts senare än den 1 september under taxeringsåret.

Utmätning av fordran på återbetalning av för mycket innehållen kvarstående skatt sker inte i samband med det magnetbandsförfarande som tillämpas vid utmätning av fordran på överskjutande preliminär skatt. Det finns därför inte någon anledning att reglera förutsättningarna för utmätning av dessa olika slags fordringar på samma sätt. Jag delar RSV:s uppfattning att man i fråga om utmätning av fordran på återbetalning av för mycket innehållen kvarstående skatt bör slopa de nuvarande tidsbegränsningarna.

6 Övriga ändringar i uppbördslagen

48 § 4 mom.

Genom den nuvarande hänvisningen till 54 § femte stycket kommunalskattelagen (1928:370) avses att beskriva ett visst ägar- eller innehavarförhållande. Ifrågavarande stycke i 54 § kommunalskattelagen upphävdes emellertid i samband med att en ändrad företagsbeskattning genomfördes. Det ägar- eller innehavarförhållande som angavs i stadgandet återfinns i bl. a. 35 § 1 a mom. kommunalskattelagen. Jag föreslår därför att hänvisningen skall avse sistnämnda stadgande.

41 § anvisningarna första stycket

Ändringen av hänvisningen i stadgandet är föranledd av att utsökningskungörelsen (1971:1098) upphört att gälla fr.o.m. den 1 januari 1982. Motsvarigheten till 51 § andra stycket utsökningskungörelsen återfinns numera i 14 kap. 7 § utsökningsförordningen (1981:981), varför hänvisningen bör ändras.

45 § anvisningarna punkt 5 andra stycket

Beloppet 100 kr. ändras till 500 kr. för att stå i överensstämmelse med vad som gäller sedan den 1 januari 1980 enligt 45 § 2 mom.

7 Ikraftträdande

Ändringen i 68 § 6 mom. UBL bör träda i kraft samtidigt med AL, dvs. den 1 september 1985. Övriga ändringar i UBL bör träda i kraft två veckor efter det att författningarna kommit ut från trycket.

Ett visst undantag måste dock göras i fråga om bestämmelserna i 27 § 4 mom. Det föreslagna förfarandet med en automatisk nedsättning av kvarskatteavgiften i samband med debiteringen av slutlig skatt kan tillämpas först beträffande skatt på grund av taxering år 1986 eller senare. Äldre bestämmelser i 4 mom. bör därför fortfarande gälla när kvarskatteavgiften avser tidigare års skatt och fråga inte är om nedsättning på grund av omständighet som utgör laga förfall.

Enligt förslaget till ändring av 52 § upphävs bestämmelsen om inbetalning till det centrala skattekontot. Detta konto kommer dock enligt vad som inhämtats från postgirot att behållas hela år 1985 för att underlätta bokföringen i de fall inbetalning ändå görs till kontot.

8 Upprättat lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom finansdepartementet upprättats ett förslag till lag om ändring i uppbördslagen (1953:272).

Förslaget är av så enkel beskaffenhet att lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

9 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta lagförslaget.

10 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.